

To je nekaj črtic iz „gospodarstva“ Ražun-Kobentarjeve gospode. Ako primerjamo pri temu še številke iz drugih občin, pridemo do zaključka: Klerikalci, prvaki, pometajte pred vašimi durmi, kajti več smeti ni nikjer... In ako primerjamo k temu še tatlvine župana v Turškem vrhu, tatlvine v okrajnem zastopu celjskem, tatlvine klerikalca Karba v bolniški blagajni ljutomerski, gospodarstvo v šostanjaki posojilnici itd., — potem ni treba več besed, kajti pred nami leži slika puhljega umazanega farško-prvaškega gospodarstva.

In s tem — eks!

Politični pregled.

Državni zbor je pričel te dni z zasedanjem in je rešil v prvi vrsti postavo o rekrutnem kontingentu.

Raztrgajmo meje! V proračunskem odseku državnih zbornice nastopil je mariborski kaplan dr. Korošec. Nastopil je, odprl usta in govoril. Ali o željah svojih volilcev ni govoril. Saj je vendar sam izjavil, da n. p. zdaj na kakšne podpore za po toči poškodovane posestnike niti misliti ni. Pač pa je govoril ta politični poštenjak o temu, da bi se ustanovilo v Ljubljani posebno deželno nadsodišče. Torej za državljane — nove troške! Za ta neumni predlog so seveda vsi prvaki poslanci. Ali vkljub temu je bil popolnoma pokopan, kajti hvala Bogu imamo še toliko pametnih poslancev v zbornici, da se ne udomači vsaka oslarija. Ali nekaj je pri temu zanimivega: Prvaki imajo edini namen, razbiti današnje kronovine. Od Koroške in od Štajerske hočejo odtrgati kos in ga združiti s Kranjsko. Deželni izdajalci so!

Sladkor se je podražil. Od 1. aprila naprej velja n. p. v Ptuj 84 vin. Vzrok je zvišanje cen, ki so ga povzročili sladkorni fabrikanti. Te izkoriščevalce bi morala vlada pač enkrat že za ušesa prijeti!

Proti pogodbi s Srbijo. Agrarna korespondenca piše: „Vlada se hudo trudi, da bi kmetске poslance za sprejetje trgovinske pogodbe s Srbijo pridobila, vkljub temu da bi bilo to težko oškodovanje avstrijskega kmetijstva. Da se prepreči zopetno mešetarjenje vlade, opozarjamo vse kmetске volilce, naj pripadajo potem tej ali oni politični ali narodni stranki, naj vplivajo na svoje poslance, da bodo vsi proti srbski pogodbi glasovali. Kmetje naj ne pozabijo, da bi bilo sprejetje te pogodbe začetek konca avstrijske kmetije. Kajti potem bi se kmalu tudi Rumuniji in Bulgariji uvoz mesa in živine dovolilo. S tem pa bi bil uvoz mesa iz Turškega in južne Rusije odprt... Torej kmetje! Pripadajte tej ali oni politični in narodni stranki, vendar — na delo za varstvo vaših interesov, za varstvo vaše živonereje!“

Avstrijska mornarica je došla v nedeljo v Algir (Afrika) in je bila navdušeno sprejeta.

Na Angléskem je odstopil ministerski predsednik Campbell-Bannermann.

Finski deželni zbor hoče ruska vlada razpustiti. Krvnikom carja-batjuške je prostoat finskega naroda vedno trn v peti.

„... Za hujskanje med člani ljudstva, — za hujskanje med kmeti in meščani, za obrekovanje napredno mislečih je pač duhovništvo odgovorno. Ako toži duhovništvo o pešanju vere, pade to očitano na duhovništvo nazaj! Kajti počenje duhovništva ne odgovarja več čistemu Kristusovemu nauku.“
(Letak „Hochschulverein-a“ v Salzburgu.)

Dopisi.

Kalobje. Dragi „Štajerc“! Gotovo si že zopet misliš: kaj bode spet „ibržnega“; pa le malo potrpi, boš že slišal, kako se naš Kostanjevec rad z ženskami peča. Dne 25. marca t. j. na praznik M. Device se je v klerikalni gostilni prav veselo zabaval. In za metanje in tepenje je pa bil že od nekdanj sloveč. Tako tudi tedaj; šel se je z neko posestnico ruvat in

suvat, tako da je bilo joj; nazadnje ji je rekel, da ona ni za drugo kot za v štal. Pa bi bilo menda bolje, da bi njemu rekli, da bi bil tja najbolj sposoben, ker je študiran. Ja, dragi Kostanjevec, tako delate, namesto večernic! Trkajte si na prsa: kaj bo, kaj bo za našo mladino? Imeli smo že veliko duhovnikov, pa takšnih slabih reči pa niso uganjali. Kako so bila slavna naša božja pota, ali zdaj gre vse rakovo pot. Kje vera peša? Kdo je tega kriv? Ali mi farani? Sicer ne bode šlo dolgo tako, ker bote mogli pobrati šila in kopita. Glejte da ne bi pozabili coklje vzeti! Zdaj pa srečno!

Severni porot.

Od sv. Petra na Medvedovem selu. Ko bi urednik „Štajerc“ Linhart vedeli, kako veliko veselje ste napravili mojemu sosedu, kot četertemu dopisniku iz naše fare, ker ste ves njegov dopis sprejeli, gotovo bi se vam dobro zdelo. Jaz sem mu bil skoraj nevoščljiv, da je on bolj brihten kakor jaz. Ni mi dalo prej miru, da sem tudi jaz pero prijel, da pokažem, da sem se pri našem nekdanjem učitelju Antonu Kristan tudi nekaj naučil, ter da me sprejmete v vrsto kot petega dopisnika vašega spoštovanega lista „Štajerc“. Ta dopis sem pilil in brusil ter ga trikrat prepal, da bo le vse prav, ter da bode do pičice reničen, ker drugače roma kar v vaš papirnati koš, v katerega upravljate bojda vse nerabljive dopise. Najpoprej moram dopis mojega pridnega in čez vse skrbnega sosedu s tem popolniti, da naša rojaka Janez Kunstič v Celji in Tomaž Kunstič v Konjicah nista le visoko učena gospoda in izvrstna učitelja, ampak sta tudi sloveča umetnika na klavirju, sta izdelala visoko šolo za ta predmet ter mladino tudi na glasovirju podučujeta. Jaz sem se sam enkrat v poletnem času neko nedeljo na Slatini prepračil, ko je Janez Kunstič iz Celja v salonu igral, trije kmetje pa smo skozi velika okna notri zijali ter se čudili njegovi spretnosti. Igral je na glasovirju tako nebeško lepo, da so mu Slatinski gostje čestitali ter se mu zahvaljevali, lepe gospodične pa so mu roke stiskali, da smo rekli: danes bo naš rojak Janez Kunstič otečene roke domu prinesel. Taka umetnika ima menda samo naša St. Peterska fara. To se pravi, da mi nismo zadnji. To je častno za celo faro. Da pa ne bomo zadržani, obznanjam danes celemu svetu, da bomo pri prihodnji seji krajnega šolskega sveta predlog stavili, da se v naši šoli nemški poduk vpelje, kar bodo tudi na Pristovi storili. Gospoda nadučitelja Stermšeka ni več, kateremu smo bili nekaj denarja dolžni in smo morali o nemščini molčati kot grob, sicer se nam je grozil z jezičnim dohtarjem. Zdaj pa moramo dolgove vdovi povrniti, pa smo prosti. Mi zahtevamo nemščino za naše otroke, da bodo lažje shajali na svetu, kar pa fajmoštra Franceljna Gomilšek nič ne briga, ker nima otrok. Dobro vemo, da bode samo on proti glasoval. Dragi rojaki, imejte korajžje. Mi smo samostojni kmetje za se, proti cerkvi in sveti veri pa ni nobeden. Mi hočemo samo napredek.

Dobje pri Planini. Bližajo se občinske volitve. Zdaj si bodele morali gospod Vurkele, presneto dobro jezik brusiti in lagati, ako boste hoteli zopet sebe in svoje podprepnike spraviti v občinski odbor. Hvaliti boste morali sami sebe, ker Vas drugi ne hvalijo, in lagati, kako dobro ste dosedaj z občinskim premoženjem gospodarili. Povemo Vam pa že zdaj, da ne bodete mislili, da smo tako zabiti, da bi si ne zrajtali in ne poznali Vaše hinavščine, tako-le: Župnik Vurkele je izciganil 3000 K iz Dobočanov. Za bernjo (zbirca) je ciganil vsa leta, kar je tukaj, ta je vredna v vseh letih tudi okroglo 3000 K. Napravil je neke cerkvene vrate, katere je zaračunal 160 K in so bile vredne le 60 K. Sedajni po župnikovem kopitu postali župan vleče vsako leto 160 K plače, medtem ko je preje zadostovalo le 140 K. Občinski tajnik vleče sedaj plače 220 K na leto, prej je zadostovalo le 120 K. Mrliški ogleda je zaslužil prej od vsakega mrlišca 40 vin., sedaj košta vsaki ogled 6 K. Občinska hiša je zanemarjana podrtiji podobna in že deset let prazna, medtem ko je prej donášala najemmina od te hiše 60—70 kron na leto. Da se pa plačajo obresti od pa hiši vknjiženega posojila, mora vbogi kmet s svojimi krvavo zasluženimi novci prispevati. To je lepo gospodarstvo, kaj ne? Kdo vse to pla-

čuje? Resnici na ljubo moramo odgovoriti, vbogi posestniki v Dobji! Kdor bi ne govoral tako, bi plaval in legal, kakor Vurkele. Ogle si, dragi kmetje in vsi davkoplalci vendar pripeljal, in kako izmolzil župnik Vurkele bočane! On pa pri črni mizi sedi in polni nikdar siti trebuh z denarjem, katerega k s krvavimi žuljami pridela. Ako bi si pa kakega človeka le v nedeljo privoščil par kupic v grizlejš mesa, oh pa trdi, da je greh, lakomnost, požrešnost itd. Tako govori, misli pa tovo da bi še le tiste kapljice vina in gril mesa v svoj želodec stlačil. Dostikrat kriči prižnice: Ne delajte krivice, povračajte mi s dobrim, odpuščajte sovražnikom itd. Mi pa vprašamo, gosp. župnik: Kedaj bodele Vi enkrat nehali iz vbogega kmeta molziti narje in bernjo? Kedaj bodele nehali delo zdražbe in sovražstvo? Menda se bodele ravno po starem prigovoru, kateri pravi: Pijano preobrne, kadar se v graben zvrne! Hudega dozdaj nismo storili, Vaše hudobije, zdražbe in druge hinavake čine smo odkrivali iz dobre namena, da bi se poboljšali. Kedaj bodele vražnikom odpuščali, ker ste se sami izjavili da ne greste bolnika prevediti z svetimi sramenti, če bi Vas bil prej kedaj razžalil? Ne govorimo resnice, tožite nas! Dokaz imamo dovolj! Veliko tem podobnih stvari imamo še za povedati, za to pa rečemo: na danje!

Napredni Dobočani.

Sv. Urban nad Ptujem. Nas Urbančani nismo veseli slišati, da so Hajdinci že nezadovolj s svojim kaplančekom z imenom Potplatnik, se vtika v njihove domače in društvene reči. Se vam le bolj udomači to človeče, potem se bodele spoznali tega rogovileža. — Vedite! mi šene rado laja. Čast Vam bodi torej, da mu pravočasno odbijate rogove, da ne bo povzročil prepira in nemira, kakor pri nas. Povsod, kje je služboval ta nemirnež, je povzročil strah sovražstvo. In ta človek oponaša se kot božji namestnik! V Pohorje naj bi ga poslalo škofstvo, kjer bi se z kozami rogovilil... Mirolo nim, pošteni ljudem naj bo tudi značajan hovnik — ne pa zlobnež. Pri nas pajdašil se le s fanti, ker baje ženskih ne mara (?) B dinski fantje, izogibljite se tega moža!

Iz Črešnic v Konjiškem okraju. (Svojevzabljivi učitelj.) Ivan Ravbar, šolovodja na razrednici v Črešnicah, ki je bil leta 1904 Primorskega tukaj nameščen, hrepeni po mogočih dohodkih, dasitudi se mu je plačilo Štajerskem v primeri s poprejšnjim zdatno višalo; zraventega ima še dohodek za osh poštne nabiralnice, namesto velikih stroškov pošto, kakor je poprej bilo. Šolski vodja Ravbar kupčuje in prodaja pa tudi karte razgleda ter oškoduje s tem svojo ubogo sosedinjo krico. Šolsko snaženje je poprej skrbna vestno oskrbovala, a Ravbar ji tudi te kroni na mesec ne prepusti ter pometa s deloma sam, deloma njegova 11-letna hčera pa je tej enkrat celo površno, in to neposred pred začetkom nuka, namesto po dokončanem uknu, a ob četrtkih nikoli, tako da je vse delo s prahom naloženo. Zato mora učiteljica del sama dati prah odstranjevati. Vrhuteg Ravbar cele štiri leta na neredni način vse napenjal, da bi njegova žena za nekaj let plačila kot učiteljica ženskih ročnih del mščenca bila četudi ni skušana in nima sploh bene sposobnosti za ta pouk. Da bi pa na hitreje in gotoveje dosegel, je svoji učiteljicu akušnje ž. r. d. hudo nagajal, jo neprenehno tožil okr. šol. svetu ter jo premeteno zbadal pikal, da se je potem nathoma močno žalila jezila ter tako nevarno zbolela. Prosila je dva tedna dopusta, kar se ji je od okr. šol. Konjice takoj dovolilo, a njeni šolovodja Ravbar ji tega dopusta ni hotel povedati, zato je rano se v mrazu in ledu zopet na težavno podala in se s tem še huje pokvarila. Ravbar si sedaj veselo domišlja, da je s to zvijačnjo cilj ali smoter dosegel.

Frankovci pri Ormožih. Dolgo smo čakali delitve podpore, poškodovani pretečno leto toči. Zdaj pa poglejmo, kako se ta denar deli. Naš župan Franc Pavlinič, ki ima devet tisoč gold. gotovega denarja, zdaj precej lepo vsoto podpore. Mi smo radno

ali je... Nadalje... nego o... podpor... čamo... je toča... cej ma... sovršaš... prosim... to pod... vici raz...
Št... n ju... I... naznan... tekeli... stranka... 3 razre... rikalci... v reku... volitev... 4 kleri... šnopsa... naša!... in vpil... joje št... voriti... imajo... klerikal... stranka... se je h... spodarj... „katolic... te dobr... ti si že... strinja... hvalil... pisal... kako m... kakor t... farani... je bila... občina... podrl... in strel... klic: za... živijo n...
Cir... podlemu... raschina... nepošte... nami m... visoki s... duše. V... gospoda... roka pra... panju!
Gut... ram tud... Eden, k... kaj zakr... obrt. Bi... pisana i... pa za t... dan več... način ob... let svoj... novem... pa njego... se pa p... preglasn... dolgo ča... mu je p... lajat, dr... slab bil... to je do... pojesti n...
M... Od... sledeči s...
Št... jerca... v Budim... značila... skega tr... ljévino... Ogrskem... spoštova